

Berenschot

An aerial photograph of Stadspark in Groningen, Netherlands. In the center, a large white festival tent with blue and yellow accents is set up on a green lawn. To the left, a red running track is visible. The background shows a dense urban area with various buildings, including a prominent modern building with a blue glass facade. The foreground is filled with lush green trees.

Exploitiemodel Evenemententerrein Stadspark

Onderzoek in opdracht van de gemeente Groningen

Rapport – 30 maart 2022

Frans Vreeke, Bastiaan Vinkenburg en Sylke Clemens, Berenschot

Exploitatiemodel Evenemententerrein Stadspark

- 1 Vraag en aanpak van ons onderzoek – *over het onderzoek van Berenschot voor gemeente Groningen*
- 2 Evenementen binnen Groningse kaders - *over de invulling van de 12 geluidsdagen in het Stadspark*
- 3 Afspraken met organisatoren en promotoren - *varianten voor de verdeling en invulling van geluidsdagen*
- 4 Rollen en gremia voor Groningen - *taakverdeling voor de organisatie van evenementen in het Stadspark*

Berenschot

1

Vraag en aanpak van ons onderzoek

Over het onderzoek van Berenschot voor gemeente Groningen

Aanleiding en onderzoeksvragen voor exploitatiemodel van Stadspark

Op 2 juni 2021 heeft de gemeenteraad van Groningen groen licht gegeven voor de toekomstige inrichting en gebruik van het evenemententerrein. Het college heeft behoefte aan nadere uitwerking van het exploitatiemodel voor het terrein ten aanzien van evenementorganisatie en programmering, plus de gevolgen daarvan voor onder meer beheer, onderhoud en verhuurcondities. De gemeente wil ook zicht op de inbreng van diverse directies bij toekomstige organisatie van evenementen.

Er is interesse getoond vanuit concertorganisatoren om een grote, wellicht exclusieve, rol te spelen in de exploitatie van het evenemententerrein Stadspark. Het in zee gaan met één van de grote spelers lijkt kansen met zich mee te brengen, bijvoorbeeld voor het kunnen programmeren van zeer aantrekkelijke acts. Deze constructie sluit echter andere spelers uit en brengt daarmee ook risico's met zich mee. De gemeente hecht eraan om regie te voeren op de benutting van het evenemententerrein. U wilt als gemeente optimaal profiteren van kansen én rekening houden met de gevoeligheden in de samenleving.

De gemeente Groningen heeft aan Berenschot gevraagd om deze elementen te verwerken met verschillende scenario's voor exploitatie en programmering, zodat een goede afweging en ten slotte ook een keuze voor een model kan worden gemaakt.

Aanvliegroute op basis van bevindingen

Ons onderzoek bestaat uit een documentstudie, een brede gespreksronde met stakeholders en enkele overleggen met de stuurgroep van directeurs van de gemeente Groningen. De onderzoeksvraag bevatte verschillende scenario's en deelvragen. Wij hebben onze bevindingen geordend aan de hand van enkele in onze ogen essentiële kwesties. Daarmee beantwoorden wij de vragen, leggen de gemeente ook varianten om uit te kiezen en doen hierover aanbevelingen.

De vragen die wij met dit onderzoek beantwoorden en die de hoofdstukken van dit rapport vormen, zijn de volgende:

- Welke soorten evenementen passen binnen de Groningse kaders en mogelijkheden?
- Welke afspraken kunnen of moeten worden gemaakt met de organisatoren c.q. promotoren van evenementen en concerten?
- Welke rollen kan de gemeente op zich nemen en welke gremia kunnen hiervoor worden benut?
 - Regie
 - Programmering (inhoudelijk)
 - Organisatie (procesmatig)

We sluiten elk hoofdstuk af met een geel gekleurde pagina met conclusies en aanbevelingen van Berenschot voor de gemeente.

Gesprekspartners vanuit gemeenten en sector

Gemeente Groningen

- Stadsbeheer: Hans Tuithof, Ingrid Bolhuis en Dick Bergsma
- Ruimtelijke ontwikkeling: Richard Lombaerts en Henry Vos
- Stadstoezicht en veiligheid: Jeroen ten Dam, Jolanda Egberts Drent en Gea Meerholz
- Directie maatschappelijke ontwikkeling: Hans Langeveld en Marc Floor
- College van B&W

Stad Groningen

- SPOT: Nynke Stellingsma en Peter Sikkema
- MartiniPlaza: Willem de Kok
- Bevrijdingsfestival Groningen: Ebel Jan van Dijk

Concertpromotoren

- Scorpio / Friendly Fire: Rense van Kessel
- MOJO: Ronny Hooch Antink en Maarten van Lokven
- Greenhouse Talent: Patrick Heerinckx
- 4PM: Mitchel Bovenlander

Andere gemeenten

- Gemeente Den Haag / Staatsbosbeheer: Magalie Waanders en Hannie Verburgt
- Gemeente Nijmegen: Tom van der Ven
- Gemeente Landgraaf: Frans Willeme

Berenschot

2

Evenementen binnen Groningse kaders

Over de invulling van de 12 geluidsdagen in het Stadspark

Gunstig perspectief voor evenementen in Groningen

Onze gesprekspartners en wij zien dat het Stadspark de potentie heeft om een impuls te geven aan evenementen in Groningen:

- **De markt voor popconcerten en festivals groeit**
 - In de jaren voor Corona is er een doorgaande groei en toename van festivals
 - Het aanbod van internationale mega-acts blijft in aantallen per jaar een grillig karakter vertonen, en het neemt ook wel toe
 - Ook het aantal Nederlandse mega-acts neemt gestaag toe
- **Het culturele klimaat in Groningen is uitnodigend**
 - Tot nu toe blijkt dat Groningen goed in staat om veel tickets te verkopen, mede als gevolg van enigszins geïsoleerde positie
 - Groningen heeft een sterke Europese reputatie, vooral ook bij de Engelse agenten, vaak 'tussenstation' voor de VS
 - De inwoners van stad en regio lijken sterk 'pop minded'
- **De transitie van de Drafbaan tot evenemententerrein is veelbelovend**
 - De plek bewees zijn kwaliteit met Rolling Stones en Tina Turner en ook nu met Bevrijdingsfestival, Kingsland en Stadspark Live
 - Structurele verbeteringen aan het terrein; beter voor publiek en omwonenden, aantrekkelijk voor promoters en organisatoren
 - De kans wordt gegrepen om een goede en passende organisatiestructuur op te bouwen, ook binnen de gemeente
- **Er zijn maar weinig *grassfield* alternatieven in Nederland geschikt voor grote (pop)evenementen**
 - Het Malieveld in Den Haag kent een breed palet aan evenementen, waardoor de agenda vaak gevuld is
 - Het Goffertpark in Nijmegen werkt met MOJO als preferente aanbieder, wat voor andere promotoren minder aantrekkelijk is

Kwaliteiten en beperkingen die het veld ziet voor het Stadspark

Op onze vraag aan promotoren en andere externen wat zij als kwaliteiten en beperkingen van Evenemententerrein Stadspark zien, kregen wij onder meer de volgende antwoorden. Deze lijst is niet uitputtend en sluit aan op eerder onderzoeken.

Kwaliteiten / kansen

- Plek voor 65.000 bezoekers (op termijn) > dat is hét getal waar iedere speler op mikt en begroot
- In de buurt van een stad
- 20 minuten lopen vanaf het station
- Essentiële infrastructurele zaken (o.a. krachtstroom, stromend water en verharding, zie pagina 15) kunnen worden gerealiseerd

Beperkingen / bedreigingen

- Mobiliteit is nog niet bewezen. Voorzieningen zijn waarschijnlijk vooralsnog niet toereikend voor 65.000 bezoekers. Voor de grote concerten in 2022 wordt door de organisatoren een maximum aangehouden van 50.000, om eerst ervaring op te doen
- Vrees is dat het centraal station mogelijk te klein blijkt om in korte tijd tienduizenden bezoekers af te voeren (12.000 per uur)
- Parkeergelegenheid in de directe omgeving is beperkt, shuttelen is mogelijk maar nog wat ingewikkeld
- Nog niet alle voorzieningen zijn gerealiseerd. Er zijn dan ook nog werkzaamheden voorzien

Het bestemmingsplan definieert kaders voor de programmering

In het in 2017 vastgestelde bestemmingsplan voor het Stadspark zijn categorieën evenementen benoemd en kaders gesteld, waarbinnen ook het maximaal mogelijke aantal van 12 geluidsdagen per kalenderjaar is onderverdeeld:

Categorie	Karakter	Locatie	Maximaal bezoekers	Maximaal per jaar	Verdeling 12 geluidsdagen	Voorbeelden, gepland in 2022
1 – regulier	Divers	Stadspark	8.000	nvt	nvt	Divers
2 – middelgroot	Festival	Drafbaan	30.000	8 dagen	6 tot 8	26 april - Helden van Oranje 27 april – Kingsland 19 juni – Stadspark Live 27 augustus – Hullabaloo
3 – groot	Popconcert	Drafbaan	75.000	5 dagen	3 tot 5	22 juni – Green Day e.a. 23 juni – Guns & Roses
X – anders	Divers	Stadspark	130.000 *	1 dag	1	5 mei – Bevrijdingsfestival *

* Het Bevrijdingsfestival overweegt voor volgende edities een kleinere schaal, een ander karakter en een (lage) ticketprijs

De programmering van de Drafbaan kent twee sporen

A - Concerten

- Grote acts
- Eén centraal optreden, eventueel voorprogramma
- Maximaal 75.000 (categorie 3), streefgetal 65.000
- Internationale topartiesten (ook DJ's?)
- Avond
- Een tot enkele per jaar, tot maximaal 5 keer
- Incidenteel
- Aanbodgedreven: past het in tourschema van artiest
- Belang van aanbieder: voldoende rendement
- Hoogseizoen: half juni tot half juli
- Drie promotoren: Mojo, Friendly Fire en Greenhouse
- Planningshorizon circa 3 tot minimaal 1 jaar vooruit
- *Zeer snel akkoord van gemeente op een datum noodzakelijk*

B - Festivals

- Verzameling acts op een of meer podia
- Festivals of ander evenement met concept en merk
- Maximaal 30.000 (categorie 2), of uitschieters naar boven
- Internationale en nationale artiesten, divers
- Middag plus avond, soms meerdaags
- Enkele per jaar, tot maximaal 8 geluidsdagen
- Bij voorkeur structureel, terugkerend
- Conceptgedreven: sluit het aan op behoeften
- Belang van aanbieder: interessant genoeg om uit te bouwen
- Lang seizoen: april tot en met september
- Diverse organisatoren zoals stichting Vier 5 mei, 4PM, MOJO
- Planningshorizon circa 3 tot 1 jaar vooruit, soms korter
- *Sterke behoefte aan vaste plek op jaaragenda*

Inhoudelijke eisen en wensen aan programmering

Gesprekken met de gemeente en met stakeholders hebben geleid tot een eensluidende lijst met eisen en wensen ten aanzien van toekomstige programmering.

- **Artistieke wensen**
 - Meerdere stijlen en genres; niet te eenduidig / eentonig
 - Divers: nationaal en internationaal
 - Variatie door de jaren heen
- **Maatschappelijke wensen**
 - Brederere doelgroepen, zowel ouderen als jongeren (waaronder studenten), mogelijk ook gezinnen, zoveel mogelijk inclusief
 - Eerste focus op stad en ommeland, potentie voor noorden en midden des lands (in praktijk nauwelijks internationaal publiek)
 - Positieve of in elk geval zo min mogelijk negatieve gevolgen voor park en omwonenden; niet te veel klachten veroorzaken
- **Bredere inbedding in de stad**
 - Niet concurrerend of gelijktijdig met andere (culturele) evenementen
 - Stadsmarketing / profiel van de stad versterkend (niet elitair, niet plat)
 - Overige bestedingen van bezoekers in de stad (zie onderzoek van Decisio)

Conclusie: er is potentie voor enkele grote popconcerten per jaar

- Tweederde van de geluidsdagen (circa 8 van de 12) is bestemd voor festivals met een vaste plek in de jaaragenda
- Er zijn dus maximaal 4 geluidsdagen voor grote popconcerten beschikbaar, die vaak vallen tussen half juni en half juli
- De markt is gunstig maar grillig
- De potentie van Groningen wordt gezien
- Met de programmering kan op veel wensen worden ingespeeld, maar het is ook aanbodgedreven

Berenschot

3

Afspraken met organisatoren/promotoren

Varianten voor de afspraken over verdeling en invulling van geluidsdagen

Behoeften van promotoren voor het organiseren van grote concerten

Minimale eisen van promotoren

Om evenementen te kunnen houden, moet zijn voorzien in:

- Veel krachtstroom (zo min mogelijk generatoren gebruiken)
- Veel stromend water
- Verharding bij podia en aanvoerroutes
- Vaste omheining en flexibele toegangshekken
- Bereikbaarheid
- Flexibiliteit / speelruimte in organisatie
- Duurzame oplossingen (vinden bands ook belangrijk)

Promotoren hebben vertrouwen dat de basis op orde komt

Kritische succesfactoren voor promotoren

Om aantrekkelijker te zijn dan concurrenten moet Groningen:

- Neutraliteit behouden, géén exclusiviteit bieden
- Samen kijken naar benodigde investeringen – basis op orde
- Zorgen dat er genoeg publiek heen kan, en weer weg kan
- Heel snel kunnen beslissen over datumoptie - in uren
- Deur voor iedereen open houden, geen partijen uitsluiten
- Als er dingen zijn, het er altijd samen over kunnen hebben
- Bestuurlijke dekking met alle consequenties

Promotoren laten zich nu al positief uit over Groningen

Afspraken met organisatoren op vier vlakken en in twee sporen

Bij het maken van afspraken met organisatoren en promotoren spelen de volgende zaken een essentiële rol:

- *Overeenkomsten*: formele contracten, convenanten, gebruiksovereenkomsten, prijsafspraken en dergelijke
- *Flexibiliteit*: bewegingsvrijheid / speelruimte die aanbieders krijgen, bijvoorbeeld voor inzetten van eigen horeca
- *Zekerheid*: ook een basis bieden aan aanbieders voor terugkerende evenementen om in te kunnen investeren
- *Planning*: richtlijnen voor het vastleggen van opties en data voor evenementen

Onderscheid maken tussen soorten spelers in programmering

Een optie zou zijn om de hele jaarprogrammering open te laten, en zodoende een gelijk speelveld te creëren voor iedereen die iets wil organiseren in het gehele stadspark.

Het is echter logischer om voor de programmering van de 12 geluidsdagen onderscheid te maken in eerder genoemde twee sporen: **A) Concerten** en **B) Festivals**. Voor beide sporen zijn verschillende varianten denkbaar, die we hierna uitwerken.

Varianten voor positie van promotoren voor A) Concerten

Varianten voor spoor A) Concerten (circa vier geluidsdagen)

- A. Vrije ruimte voor vier geluidsdagen, wat voor invulling dan ook, verdeeld op basis van wie het eerst komt, het eerst maalt
- B. Vrije ruimte voor vier geluidsdagen, maar eerder inschrijving mogelijk voor grotere acts en eventueel clause op kleinere
- C. Preferente positie voor twee aanbieders van grote acts, tot bepaalde datum (1 oktober voorafgaand jaar)
- D. Preferente positie voor één aanbieder van grote acts, tot bepaalde datum (1 oktober voorafgaand jaar)

Afwegingen, besproken met de stuurgroep

- Er zijn feitelijk maar drie aanbieders van grote acts: Mojo, Friendly Fire en Greenhouse
- De kans dat één promotor ieder jaar vier grote acts kan verzorgen is erg klein
- Gezonde concurrentie is ook voor aanbieders aantrekkelijker. Zij willen zelf graag *level playing field*, dat wil zeggen dat voor elke speler die aan basisvoorwaarden voldoet even veel kans wordt geboden om concerten te programmeren
- Als de één een optie heeft genomen en er komt redelijk snel een ander voor een optie, kan je laten *challengen*
- Het gaat vooral (maar niet alleen) om half juni tot half juli, dus dat tijdsblok moet wel voor Concerten beschikbaar blijven
- Als in het najaar ervoor nog niet vier concerten zijn gepland, is er ruimte over voor een eenmalig kleiner evenement of festival

Aanbeveling: variant B

Wij bevelen de gemeente Groningen aan om de inschrijving op vier grote acts open te stellen tot oktober van voorafgaand jaar

Varianten voor positie van organisatoren van B) Festivals

Varianten in het spoor Festivals (circa acht geluidsdagen)

- A. 'Vaste' plek in jaarkalender voor jaarlijks terugkerende evenementen/festivals, vaste afspraken voor twee tot vier jaar
- B. Deels vaste plek, bijvoorbeeld aan harde datum als 27 april en 5 mei, deels jaarlijks ruimte voor nieuwe initiatieven
- C. Vrij, maar met jaarlijks eerste optierecht voor terugkerende aanbieders

Afwegingen, zoals besproken met de stuurgroep

- Vanuit perspectief van diversiteit in programmering is sturing op mogelijke variatie wenselijk
- Opkomende nieuwe ideeën/concepten een kans blijven geven om in te groeien
- En vice versa; concepten die slechts worden ook kunnen stoppen
- Aanbieders stellen meerjarig perspectief op prijs, bijvoorbeeld afspraken voor vier jaar met tussentijdse evaluatie na twee jaar

Aanbeveling: variant B

Wij bevelen de gemeente Groningen aan om ruimte te bieden aan zowel terugkerende als nieuwe evenementen en festivals

Financiële afspraken maken

Het bepalen van de huurprijs voor een evenement kan in de kern op drie manieren:

- A) Vast bedrag, gestaffeld in categorieën op basis van het verwachte aantal bezoekers
- B) Vast bedrag plus variabel deel per bezoeker: (1) vast bedrag per bezoeker of (2) een percentage van ticketprijs
- C) Variabel bedrag op basis van aangeboden voorzieningen plus variabel deel per bezoeker, zie ook B

De hoogte van de huurprijs is afhankelijk van geboden faciliteiten en aanvullende voorzieningen. De huur mag hoger zijn als er meer en betere faciliteiten zijn, want dan hoeft de huurder daar zelf ook minder kosten voor te maken.

Opvallende uitspraak uit het veld: "geld speelt niet zo'n grote rol". Maar de primaire drijfveer van organisatoren is wel rendement.

Sommige partijen geven aan bereid te zijn om mee te investeren in voorzieningen, in ruil voor de mogelijkheid om meer jaren evenementen te kunnen organiseren. Daar hoeft geen alleenrecht tegenover te staan, maar mogelijk wel korting op de huurprijs.

De tariefstelling ligt redelijk vast in de markt, stellen de organisatoren. Maar er wordt niet transparant mee omgegaan; het is immers ook een spel van vraag en aanbod. We bevelen aan om tarieven niet vast te leggen, bijvoorbeeld in bidbooks of andere openbare informatievoorziening maar bespreekbaar/onderhandelbaar te houden.

Een mogelijkheid is om de grote spelers jaarlijks een fee te laten betalen om opties te kunnen nemen, onafhankelijk of er gebruik van wordt gemaakt. Het is de vraag wie daar echt belang bij heeft en of het tot andere programmering en bezetting leidt. Wij bevelen dat vooralsnog niet aan.

Organisatoren en promotoren schakelen liefst direct met de gemeente

Professionele organisaties: promotoren van grote popconcerten zijn professionele organisaties die beschikken over veel expertise met het programmeren en realiseren van zeer grootschalige evenementen. De promotoren hebben het netwerk om grote internationale acts te boeken. Zij organiseren ook regelmatig meerdaagse festivals. Ook andere organisatoren van evenementen en festivals van categorie 2 brengen veel ervaring in. Deze partijen zijn in staat om zelfstandig alles op en rond het evenemententerrein te verzorgen. Zij hebben het liefst zo veel mogelijk speelruimte en vrijheid om eigen mensen, leveranciers en partners in te zetten om het evenement zo succesvol mogelijk te maken. Ze werken samen met lokale spelers maar willen ook hun handen vrijhouden.

Gemeentelijke verantwoordelijkheid: de gemeente heeft, in elk scenario, altijd een verantwoordelijkheid over openbare orde en veiligheid. De gemeente maakt cultuur- en evenementenbeleid en stuurt daarop. Bovendien is de gemeente Groningen eigenaar van het Stadspark en heeft daarmee een verhuur- en beheersrol. Als er dus evenementen worden gepland en georganiseerd, zal er altijd afstemming tussen de organisator en de gemeente moeten plaatsvinden op meerdere niveaus en momenten. Wij doelen hierbij op de gemeentelijke directies die direct tot het ambtelijk apparaat behoren. Organisatoren en promotoren hechten dan ook aan goede ingangen en korte lijnen met de gemeente, op ambtelijk en bestuurlijk niveau, zonder tussenkomst van derden.

Posities van SPOT en Martini Plaza: Groningen kent de vrij unieke situatie dat SPOT als concertgebouw onderdeel uitmaakt van de gemeente zelf. Maar in praktijk functioneert SPOT wel als intern verzelfstandigde organisatie met een eigen directie en een eigen beleid. De buitenwereld beschouwt en behandelt SPOT niet als onderdeel van de gemeente. Voor Martini Plaza geldt eens te meer dat de buitenwereld dit ziet als een commerciële aanbieder van ruimte en organisator van diverse evenementen. De gemeente Groningen is de enige aandeelhouder van Martini Plaza en heeft daarom wel grote betrokkenheid bij het reilen en zeilen van Martini Plaza. In onze ogen is het niet terecht om SPOT of Martini Plaza te zien als verlengstuk van de gemeente.

Dit zijn belangrijke uitgangspunten voor onze aanbeveling om deze spelers geen intermediaire rol in de organisatie te geven.

Vergelijking met de scenario's die de gemeente aan ons voorlegde

De gemeente legde ons in de onderzoeksvraag op hoofdlijnen drie scenario's voor een toekomstige exploitatie voor.

1. *Voortzetting huidige situatie*: de gemeente blijft verantwoordelijk voor de exploitatie. Zij stelt de jaarplanning vast op basis van selectie uit de aanvragen, verzorgt het onderhoud en genereert de inkomsten uit huur.
2. *Externe exploitatie door aanbesteding*: geluidsdagen, jaren of exploitatie worden voor een bepaalde periode 'verkocht' aan een externe partij, zoals een concertpromotor of culturele instelling.
3. *Voorkeurspositie*: een evenementorganisator of concertpromotor krijgt een vorm van exclusiviteit, bijvoorbeeld de eerste keuze in beschikbare geluidsdagen ('model Goffertpark'), door middel van bijvoorbeeld een convenant of intentieverklaring.

Hier reflecteren wij als volgt op. Hoewel ten opzichte van de huidige situatie er nog veel in de opzet kan veranderen, vinden wij het logisch dat de gemeente verantwoordelijkheid houdt voor de vulling van de jaarkalender, de organisatie c.q. coördinatie van evenementen en het beheer. Er zijn immers veel zaken die direct onder verantwoordelijkheid van de gemeente blijven vallen (zoals openbare veiligheid) en waar de gemeente ook op wil blijven sturen, naast een aantal zaken die door verschillende organisatoren en promotoren zelf worden verzorgd. Hier gaan we in het volgende hoofdstuk nader op in.

Er dienen zich voor de invulling van de 12 geluidsdagen, verdeeld over categorieën 2 en 3, diverse organisatoren aan, elk met hun eigen profiel en programma, die allen slechts een deel van het aanbod wensen in te vullen en geen exclusiviteit of voorkeurspositie vragen. Er hoeft geen derde, organiserende partij met eigen belangen tussen te zitten. De toegevoegde waarde van een derde partij is niet direct te benoemen, terwijl de lijnen via een derde partij langer worden, met meer vertraging en risico's tot gevolg. Deze dynamiek brengt ons tot de uitkomst dat scenario's 2 en 3 vervallen, in elk geval voor de komende jaren.

We bevelen dan ook aan om varianten binnen scenario 1 nader uit te werken.

Conclusies over afspraken met promotoren en organisatoren

- Voor concerten (vier geluidsdagen) bevelen wij aan deze open te stellen voor alle aanbieders, maar tot een bepaald moment (bijvoorbeeld oktober van het voorafgaand jaar) krijgen aanbieders van de grootste concerten voorrang, in het bijzonder voor het tijdsblok van half juni tot half juli.
- Voor festivals (acht geluidsdagen) bevelen wij aan deels vaste plekken in het jaarprogramma op te nemen (voor circa vier jaar) en deels ruimte te houden om jaarlijks plekken vrij te houden voor nieuwe evenementen of festivals.
- Er kunnen met diverse aanbieders convenanten worden opgesteld over het gebruik van de Drafbaan en de voorzieningen, waarmee contractueel naar verbondenheid en wederkerigheid wordt gestreefd, zonder exclusiviteit te bieden.
- Financiële afspraken zijn nader uit te werken, waarbij flexibiliteit wenselijk is, en prijzen dus niet vastgelegd worden.
- Voor evenementen die worden gepland en georganiseerd zal altijd afstemming tussen de organisator en de gemeente moeten plaatsvinden op meerdere niveaus en momenten. Organisatoren en promotoren hechten dan ook aan goede ingangen en korte lijnen met de gemeente, op ambtelijk en bestuurlijk niveau.
- Het ligt niet voor de hand en heeft veel nadelen om (de verantwoordelijkheid voor) de gehele exploitatie van evenementen te beleggen bij een derde partij, zowel als dat een promotor als een andere externe organisatie zou zijn. Promotoren hebben hier nauwelijks tot geen belangstelling voor of belang bij.
- Het inzetten van een andere externe dan wel intern verzelfstandigde gemeentelijke organisatie leidt in onze ogen tot een overbodige tussenschakel. Wij bevelen aan om in elk geval de komende jaren de exploitatie niet extern te beleggen.

Berenschot

An aerial photograph of a large outdoor event in a park. The foreground is filled with a dense crowd of people. In the middle ground, there is a large, modern building with a glass facade and a red roof. To the left of the building, there is a parking area with several cars and buses. The background is a vast, lush green forest. The sky is clear and blue.

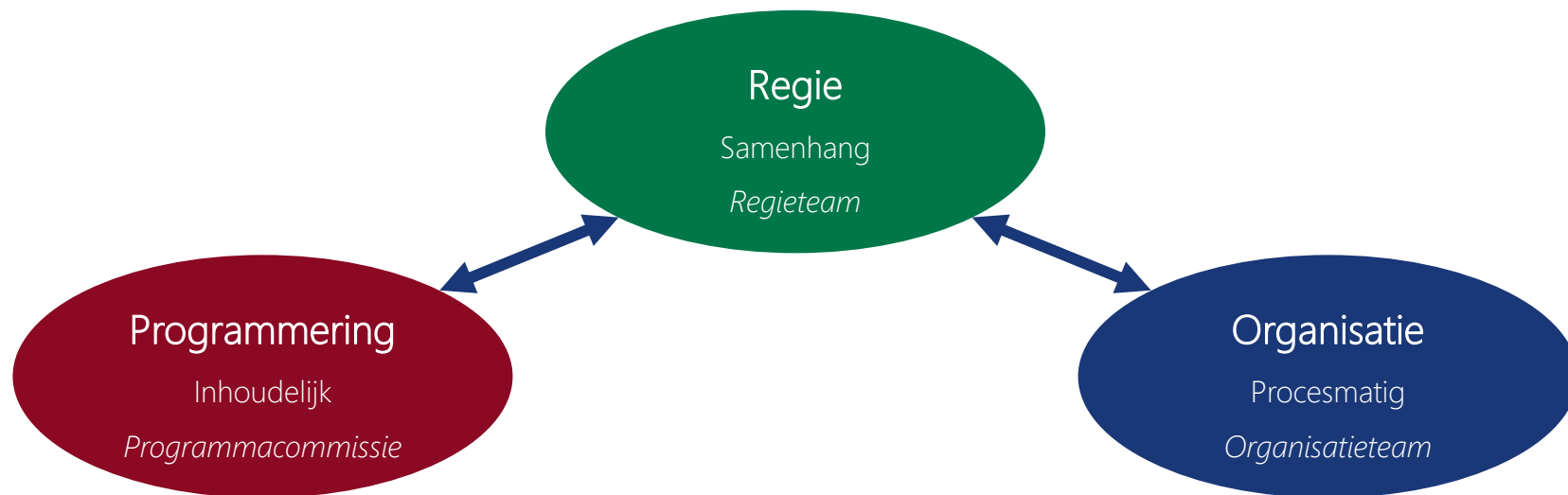
4

Rollen en gremia voor Groningen

Taakverdeling voor de organisatie van evenementen in het Stadspark

Organisatie van evenementen, onderscheiden in drie rollen

We onderscheiden in dit hoofdstuk drie rollen voor de gemeente, waarvan de personele en inhoudelijke invulling kan variëren, op basis van de betrokkenheid én de afstand die de gemeente heeft tot bepaalde processen en beslissingen.

We stellen hiermee dat er géén aparte exploiterende organisatie tussen de promotoren en de gemeente in hoeft te komen. We bevelen wel aan dat de gemeente zijn rol voor evenementen nader moet organiseren en professionaliseren.

De regierol van de gemeente is essentieel

Voor de exploitatie van het evenemententerrein Stadspark is het van belang dat de gemeente Groningen zijn eigen regierol scherp vormgeeft. Wij geven kenmerken van die rol hier weer:

Taken

- Accountmanagement richting organisatoren
- Procesmanagement binnen en buiten gemeente
- Verbinding met Programmacommissie en Organisatieteam

Verantwoordelijkheden

- Afstemming binnen en buiten gemeente
- Planning voor meer jaren en van de jaarkalender
- Samenstelling van Programmacommissie
- Agendering van Programmacommissie en Organisatieteam

Bevoegdheden

- Besluitvorming over opties in kalender
- Vastlegging van overeenkomsten met organisatoren

Uit dit onderzoek blijkt dat de gemeente aandacht en zorg moet besteden aan de toekomstige invulling van de regierol. Te overwegen valt om een (klein) Regieteam op te richten.

Succesfactoren

- Goed bereikbaar aanspreekpunt voor alle betrokkenen
- Voldoende mandaat en korte lijnen met College
- Consequent en helder zijn over afspraken

Ervaringen van promotoren

- Grotendeels positief en enthousiast over de gemeente
- Enige vraagtekens bij huidig mandaat van accountmanager

Uitspraken over huidige regierol van gemeente:

- “Groningen is heel gastvrij, klantvriendelijk, snel, bereikbaar”
- “De gemeente moet het vertrouwen krijgen dat de organisator de controle heeft”
- “Betrokkenheid is prima, maar schiet niet door in beheersing”

Planning: van meerjarenagenda naar jaarkalender (1/2)

De **Meerjarenagenda Evenementen Stadspark** (en andere evenementen) komt tot stand in samenspraak tussen Regieteam, Programmacommissie en Organisatieteam. Het Regieteam neemt het voortouw, kent het veld en zorgt op de hoogte te zijn van:

- Cultuurvisie, cultuurbeleid
- Cultuurpraktijk, dynamiek in de markt voor concerten en festivals
- Evenementenbeleid
- Omgevingswet, bestemmingsplan
- Overige evenementen en kalenders, zoals Eredivisievoetbal
- Infrastructurele projecten, zoals verbouwing sporen (NS/Prorail) of snelwegen (RWS)

In de Collegebrief van september 2021 staat: *recent heeft de burgemeester de jaarplanning voor grote evenementen (meer dan 20.000 bezoekers) naar voren gehaald. Deze evenementen kunnen zich nu voor 1 mei in het voorafgaande jaar aanmelden om een datum te reserveren, in plaats van voor 1 oktober. Alle overige grote evenementen met meer dan 2.000 bezoekers kunnen conform het huidige beleid in de tweede ronde voor 1 oktober een reservering indienen. De burgemeester stelt in december de definitieve jaarplanning vast.*

Het is de vraag of het wenselijk en haalbaar is dat alle grote evenementen al vastliggen voor 1 mei van het voorafgaande jaar. In praktijk dienen aanbiedingen van bands en acts zich ongeveer een jaar vantevoren aan, dus nog in de zomer. Een einddatum van 1 oktober is dan ook voor de grote evenementen met meer dan 20.000 bezoekers wenselijk. Aanbieders van evenementen met minder bezoekers kunnen wel als optie worden beschouwd tot aan 1 oktober. Zo krijgen grote evenementen tot dan voorrang.

Planning: jaarkalender en optie-agenda (2/2)

De **Jaarkalender Evenementen Stadspark** wordt vanaf circa 2 jaar tevoren ingevuld en opgevuld. Het Regieteam neemt ook hierin het voortouw. Deze weet goed wat wanneer op de rol staat, aan vaste evenementen en andere activiteiten zoals Eredivisievoetbal. Het gaat er niet alleen om of het Stadspark zelf *vrij* is, maar of het Stadspark *bereikbaar* is voor zeer grote groepen bezoekers.

Grote evenementen (meer dan 20.000 bezoekers, dus zowel categorie 2 als categorie 3) kunnen in de huidige afspraken dus tot 1 mei in het jaar ervoor een optie nemen. Alle overige evenementen met meer dan 2.000 bezoekers kunnen conform het huidige beleid in de tweede ronde voor 1 oktober een reservering indienen.

Het Regieteam heeft steeds zicht op welke data en/of periodes ruimte bieden voor incidentele en/of nieuwe evenementen. Zodoende ligt er altijd een **Optie-agenda** klaar om heel snel te kunnen beantwoorden of op een bepaalde datum ruimte is voor een optie voor een act of band. Het Regieteam kan dan ook zeer snel antwoord geven of een optie haalbaar is. Waarschijnlijk moet hiermee vervolgens wel worden ingestemd door het College c.q. de Burgemeester.

Als vergelijking: stadions en concertzalen weten direct of er plek is in de agenda, maar evenementen in dergelijke *venues* hebben meestal minder grote gevolgen voor de openbare orde.

Binnen de in de huidige afspraken benoemde Grote evenementen zal nader onderscheid moeten worden gemaakt naar categorie 2 (meestal festivals, soms ook concerten) en categorie 3 (grote acts c.q. popconcerten). Zie het vorige hoofdstuk.

Toetsing van programmering bij een Programmacommissie

- **Positie**
 - Niet beslissend / beoordelend maar adviserend aan gemeente / Regieteam
 - Volgt en toetst op bestaand cultuur- en evenementenbeleid
 - Adviseert artistiek/inhoudelijk het Regieteam, bijvoorbeeld om aanbiedingen voor bands of concepten op waarde te schatten
- **Proces (plan, check, act)**
 - Vooraf kaders stellen, ook over spreiding, diversiteit, toegankelijkheid
 - Tijdens uitvoering monitoren (niet direct ingrijpen)
 - Achteraf evalueren en bijstellen
- **Afspraken**
 - Met aanbieders afspraken (laten) maken voor 4 jaar, om hen enig perspectief te bieden
 - Na 2 jaar evalueren, als het goed werkt opnieuw 4 jaar, zo niet, dan nog 2 jaar kans op verbetering
- **Samenstelling (vormgegeven door gemeente vanuit regierol)**
 - Onafhankelijke voorzitter
 - Vertegenwoordiging uit Groningse culturele veld
 - Sectorkeners

Organisatieteam stuurt de gemeentelijke organisatie en realisatie aan

Het Organisatieteam is een multidisciplinair overlegorgaan binnen de gemeente met vertegenwoordiging van diverse afdelingen die bij evenementen in de openbare ruimte betrokken zijn. Het is dan eigenlijk een matrix: horizontaal team in verticale lijnen.

Een aantal onderwerpen die in elk geval aandacht van het Organisatieteam vragen zijn (niet uitputtend):

- Verhuring en verpachting
- Voorwaarden, financieel en organisatorisch
- Vergunningen
- Voorzieningen
- Veiligheid
- Verkeer
- Verblijf (overnachtingen bij meerdaagse evenementen)
- Verduurzaming
- Voorschouw, tussentijdse schouw en naschouw van (toestand van) het terrein

De leden van het Organisatieteam beschikken (voor zover mogelijk) over mandaat om op het eigen onderwerp beslissingen te kunnen nemen en capaciteit te leveren. Door de tijd heen zal er routine worden opgebouwd, zoals bij andere evenementen.

Het Regieteam zou het Organisatieteam kunnen voorzitten, maar dit team kan ook op een andere manier worden aangestuurd.

Conclusies over rollen en gremia voor organisatie binnen gemeente

- De gemeente kan de exploitatie en organisatie van evenementen het beste in eigen hand houden, dat wil zeggen niet overdragen aan een externe derde partij, maar zelf afspraken maken met organisatoren en promotoren van evenementen.
- De gemeente zal zijn rollen hierin de komende tijd nader moeten professionaliseren en inrichten. Dit verdient uitwerking.
- Het **Regieteam** zorgt voor planning, samenhang, accountmanagement en procesmanagement, en heeft hiervoor mandaat nodig.
- Een **Programmacommissie** met externe sectorkenners krijgt een adviserende rol ten aanzien van inhoudelijke programmering.
- Een nieuw multidisciplinair **Organisatieteam** binnen de gemeente stuurt de gemeentelijke organisatie en realisatie aan.

Berenschot

Utrecht, 30 maart 2022

Frans Vreeke
Bastiaan Vinkenburg
Sylke Clemens

www.berenschot.nl/kunstencultuur